

Države članice moraju poslodavcima nametnuti obvezu uspostave sustava mjerenja dnevnog radnog vremena

Španjolski sindikat Federación de Servicios Comisiones Obreras (CCOO) pokrenuo je postupak pred Audiencijom Nacional (Visoki nacionalni sud, Španjolska) zahtijevajući donošenje presude kojom se društvu Deutsche Bank SAE utvrđuje obveza uspostave sustava evidencije dnevnog radnog vremena tijekom kojeg su članovi njegova osoblja radili. Sindikat smatra da bi taj sustav omogućio provjeru poštovanja predviđenog radnog vremena i obveze dostave sindikalnim predstavnicima podataka koji se odnose na prekovremene sate na mjesečnoj razini, predviđene nacionalnim zakonodavstvom. Prema mišljenju CCOO-a, obveza uspostave takvog sustava evidencije ne proizlazi samo iz nacionalnog zakonodavstva, nego i iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) i Direktive o radnom vremenu¹. Deutsche Bank tvrdi da iz sudske prakse Tribunala Supremo (Vrhovni sud, Španjolska) proizlazi da španjolskim pravom nije predviđena takva obveza koja ima opću primjenu. Naime, iz te sudske prakse proizlazi da španjolski zakon jedino nameće, ako nije drugačije ugovoreno, vođenje evidencije prekovremenih sati tijekom kojih su radnici radili te obavijest o broju tako obavljenih prekovremenih sati radnicima i njihovim predstavnicima na kraju svakog mjeseca.

Audiencia Nacional dvojila je o tome je li tumačenje španjolskog zakona koje je usvojio Tribunal Supremo u skladu s pravom Unije te je o tome postavila pitanja Sudu. U skladu s informacijama koje je ona dostavila Sudu, 53,7 % prekovremenih sati obavljenih u Španjolskoj nije evidentirano. Osim toga, španjolsko Ministarstvo rada i socijalne sigurnosti smatra da za utvrđivanje toga je li radnik radio prekovremeno treba utvrditi točan broj uobičajeno obavljenih radnih sati. Audiencia Nacional ističe da tumačenje španjolskog prava koje je dao Tribunal Supremo u praksi, s jedne strane, radnicima oduzima ključno sredstvo za dokazivanje toga da su radili dulje od najduljeg dopuštenog radnog vremena i, s druge strane, njihovim predstavnicima oduzima nužna sredstva za provjeru poštovanja pravila koja se primjenjuju u tom području. Slijedom toga, španjolsko pravo ne može osigurati djelotvorno poštovanje obveza predviđenih Direktivom o radnom vremenu i Direktivom o sigurnosti i zdravlju radnika na radu².

Svojom današnjom presudom **Sud proglašava da se tim direktivama, u vezi s Poveljom, protivi propis koji, u skladu s njegovim tumačenjem u nacionalnoj sudskoj praksi, poslodavcima ne nameće obvezu vođenja sustava mjerenja dnevnog radnog vremena tijekom kojeg je pojedini radnik radio.**

Sud najprije ističe važnost temeljnog prava svakog radnika na ograničenje najduljeg radnog vremena i na razdoblja dnevnog i tjednog odmora, koje je propisano u Povelji i čiji je sadržaj pobliže određen Direktivom o radnom vremenu. Države članice dužne su radnicima omogućiti da se stvarno koriste pravima koja su im dodijeljena, a da konkretni načini za osiguranje provedbe direktive tim pravima ne oduzmu bit. S tim u vezi Sud podsjeća da radnika treba smatrati slabijom

¹ Direktiva 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena (SL 2003., L 299, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 31.)

² Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (SL 1989., L 183, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 4., str. 50.)

stranom radnog odnosa te je stoga potrebno poslodavcu onemogućiti da ograničava njegova prava.

Sud utvrđuje da bez postojanja sustava mjerenja dnevnog radnog vremena tijekom kojeg je pojedini radnik radio nije moguće objektivno ni pouzdano odrediti ni broj obavljenih sati rada ni njihovu vremensku raspodjelu ni broj prekovremenih sati, zbog čega je pretjerano otežano ako ne i u praksi nemoguće radnicima osigurati poštovanje njihovih prava.

Naime, objektivno i pouzdano utvrđivanje broja dnevnih i tjednih sati rada bitno je za provjeru toga jesu li poštovani najdulje tjedno radno vrijeme koje uključuje prekovremene sate i najkraća razdoblja dnevnog i tjednog odmora. Stoga Sud smatra da nacionalni propis koji ne predviđa obvezu upotrebe sredstva kojim se utvrđuju dnevni i tjedni sati rada ne jamči koristan učinak prava dodijeljenih Poveljom i Direktivom o radnom vremenu jer i poslodavce i radnike lišava mogućnosti provjere toga poštuju li se ta prava. Takav propis stoga može ugroziti cilj direktive koji se sastoji u osiguranju bolje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika, i to neovisno o tome koliko je najdulje tjedno radno vrijeme propisano nacionalnim pravom. Suprotno tomu, sustav mjerenja dnevnog radnog vremena radnicima je osobito djelotvorno sredstvo jednostavnog pristupa objektivnim i pouzdanim podacima o stvarnom trajanju njihova rada, što olakšava da radnici dokažu povredu njihovih prava tako i da nadležna nacionalna tijela i sudovi nadziru djelotvorno poštovanje tih prava.

Slijedom toga, **radi osiguranja korisnog učinka prava dodijeljenih Direktivom o radnom vremenu i Poveljom, države članice trebaju poslodavcima nametnuti obvezu uspostave objektivnog, pouzdanog i pristupačnog sustava mjerenja dnevnog radnog vremena tijekom kojeg je pojedini radnik radio.** Zadaća je država članica da definiraju konkretne načine uspostave takvog sustava, osobito njegova oblika, uzimajući u obzir, ako je to potrebno, osobitosti svojstvene svakom predmetnom sektoru djelatnosti, odnosno osobitosti posebice veličine određenih poduzeća.

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute pitanje Sudu o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta Unije. Sud ne odlučuje o nacionalnom sporu. Nacionalni sud mora riješiti predmet sukladno odluci Suda. Tom su odlukom jednako vezani i drugi nacionalni sudovi pred kojima bi se moglo pojaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106